

ПЛАН ГАЗДОВАЊА ШУМАМА
У ПРИВАТНОЈ СВОЈИНИ НА ПОДРУЧЈУ
НАЦИОНАЛНОГ ПАРКА КОПАОНИК
ЗА 2010. ГОДИНУ



План газдовања шумама у приватној својини на подручју Националног парка Копаоник за 2010. годину урађен је у складу са Програмом газдовања приватним шумама (2000-2009) на који је добијена сагласност Министарства пољопривреде шумарства и водопривреде. Приликом газдовања шумама у приватној својини спроводиће се смернице за унапређивање стања шума у складу са Општом основном газдовања шумама и Програмом газдовања приватним шумама.

Подручје Националног парка Копаоник заузима површину од 11.809,91 хектара и захвата територију општине Рашка и Брус.

Од укупне површине којом газдује Ј.П. " Национални парк Копаоник" Копаоник, шуме и шумско земљиште захватају 9.738 хектара, од чега шуме у приватној својини заузимају 350.19.43 хектара.

Приватним шумама у прошлости (све до 1991. године) газдовало се без јасно дефинисаних планова што је узроковало разређеност шума на појединим катастарским парцелама.

Последњих деценија запажен је пораст површина под шумом као последица смањења обрадивих површина и престанка пашарења на већој површини парака.

Сопственици шума обавезни су да се придржавају одредаба Годишњег плана газдовања приватним шумама у 2009. години и у складу са тим извршавају прописане радове.

1. ОПИС ПРИРОДНИХ УСЛОВА

1.1.КЛИМАТСКИ ЧИНИОЦИ

Национални парк Копаоник својим положајем највећим делом припада умерено – континенталној клими југозападне Србије.Порастом надморске висине клима се мења тако да највиши врхови Копаоника имају обележја алпске климе.

1.1.1.ТЕМПЕРАТУРА ВАЗДУХА

Температура ваздуха за подручје Националног парка Копаоник карактерише се просечном средњом вредношћу од 3,3 С (просек 30. година мерено на 1710.м.н.в.)

Просечна средња температура ваздуха у току вегетационог периода (април- септембар) износи 6.8 С.

1.1.2.АТМОСФЕРСКИ ТАЛОЗИ И ВЛАЖНОСТ ВЗДУХА

Средња годишња сума падавина на Копаонику (просек 30. година мерено на 1710. м.н. в.) износи 793 мм.

Просечни годишњи степен релативне влажности ваздуха посматрајући за подручје Копаоника износи 82%, а за читав вегетациони период (април – септембар) просечно износи 77,3%.

1.1.3.ТРАЈАЊЕ СУНЧЕВОГ СЈАЈА

Годишња сума сунчевог сјаја на Копаонику прелази 2000 часова што је веома повољна вредност.

1.2. ЕДАФСКИ ФАКТОРИ

1.2.1.ГЕОЛОШКА ПОДЛОГА

Приватне шуме општине Рашка махом расту на гранитима и гранодиоритима. Мањи део је на перидотитима, серпентинитима и кречњаку.

На територији општине Брус приватне шуме леже на шкриљцима и серпентинитима.

1.2.2.ЗЕМЉИШТЕ

Дубока, средње дубока, плитка, најчешће скелетно растресита сува до свежа земљишта. Слој хумуса 1-5 цм. углавном незакоровљено.

1.3. ОРОГРАФСКИ УСЛОВИ

Већи део катастарске општине Јошаничка Бања, Црна Глава, Кремиће, Бадањ, Лисина и Шипачина простире се северним и западним обронцима Копаоника. Читав комплекс испресеца је увалама и потоцима.

Већи део катастарске општине Крива Река, Равниште, Брзеће, и Ливађе простире се на источним деловима Копаоника. Терен је такође испресеца увалама и потоцима.

2. СТАЊЕ ШУМА ПО КАТАСТАРСКИМ ОПШТИНАМА

Површина, запремина и запремински прираст по врстама дрвећа

2.1. ПОДРУЧЈЕ ОПШТИНЕ РАШКА

Редни број	Катастарска општина	Врста дрвета	Површина (ха)	Запремина (м3)	Годишњи прираст (м3)
1.	Јошаничка Бања	Смрча	20,13.65	6.480,06	165,72
		Буква	4,36.41	1.581,09	33,06
		См+јл+бк	11,39.14	5.215,65	112,60
		Свега	35,89.20	10.940,80	311,38
2.	Црна Глава	Смрча	43,38.15	10.229,53	264,77
		Буква	121,88.68	42.350,64	814,66
		См+јл+бк	0,45.65	197,84	4,79
		Свега	165,72.48	52.778,01	1.084,22
3.	Бадањ	Буква	3,63.79	651,76	14,06
		См+јл+бк	1,25.97	25,13	6,40
		Свега	4,89.76	901,89	20,46
4.	Кремиће	Свега-буква	0,11.56	18,87	0,29
5.	Лисина	Свега-буква	35,28.04	9.138,20	190,97
6.	Шипачина	Свега-буква	0,25.03	35,60	0,91
УКУПНО:			242,16.07	76.149,37	1.608,23

2.2 ПОДРУЧЈЕ ОПШТИНЕ БРУС

Редни број	Катастарска општина	Врста дрвета	Површина (ха)	Запремина (м3)	Годишњи Прираст (м3)
1.	Крива река	Бк.-см.-бк.	3,89.00	533,18	11,03
2.	Равниште	Бк.-см.-бк.отл.	21,39.91	4.229,06	69,41
3.	Брзеће	Бк.-см.-бк.отл.	51,33.73	10.744,03	167,80
4.	Ливађе	Бк.—бк.-јл.-см.	26,90.24	4.603,18	72,28
5.	Гочманци	Буква	4,53.48	1.616.35	24,67
СВЕГА:			108,03.36	21.725,80	345,19

3. СТАЊЕ САСТОЈИНА

3.1. ПОРЕКЛО САСТОЈИНА

У подручје Националног парка улазе најквалитетније састојине издвојене из Расинског и Средње- ибарског шумско привредног подручја како државних тако и приватних шума. По свом пореклу претежно су високе и мешовите (средње) шуме. Мали део ниских шума чине шуме букве.

Известан део поршина под шумом отпада на шикаре које су у прошлости интезивно сечене. Оне се налазе махом на ивицама обрадивих површина.

3.2. ОЧУВАНОСТ

У односу на очуваност квалитет приватних шума је различит, у зависности колико је лице које поседује дотичну површину домаћински газдовало. То се вуди кроз смањење различитих ситуација на врло малом простору од густо склопљених до ретких, од обраслих до необраслих, од изданачких до високих.

3.3. МЕШОВИТОСТ И СМЕША

У катастарским општинама Јошаничка бања, Црна Глава, Кремиће Лисина, и Шипачина заступљене су углавном чисте смрчеве и букове састојине док у осталим катастарским општинама заступљене су мешовите састојине.

3.4.СКЛОП

Склоп у приватним шумама углавном је непотпун (07-08), редак(05-06) или брло редак(03-04).

3.5. СТЕПЕН ОБНОВЉИВОСТИ

Степен обновљивости у приватним шумама на територији Националног парка углавном је добар. Присутне су све врсте подмлатка различите старости које углавном задовољавају по квалитету и бројности а доброг је и здравственог стања.

3.6. ЗДРАВСТВЕНО СТАЊЕ

Здравствено стање различито је од парцеле до парцеле али у целини може се оценити као задовољавајуће.

4. ГОДИШЊИ ПЛАН ГАЗДОВАЊА ШУМАМА У ПРИВАТНОЈ СВОЈИНИ

У 2010. години Јавно предузеће "Национални парк Копаоник" има обавезу да донесе нови Програм газдовања приватним шумама на подручју Националног парка. Газдовање шумама у приватном власништву у 2010. години Национални парк ће вршити у скаладу са чланом 30. став 2.(У периоду од истека времена за који је донета предходна основа, односно програм, до доношења нове основе односно програма, шумама се газдује по предходној основи, односно програму) Закона о шумама ("Сл. гласник РС" број 46/91,83/92,54/96).

Приликом газдовања приватним шумама у 2010. години Ј.П. " Национални парк Копаоник" придржаваће се одредби члана 30. става 3 истог закона који гласи:" У периоду од истека времена за који је донета предходна основа , односно програм , обим радова просте репродукције не може бити мањи а обим сеча шума не може бити већи

од годишњег просека ових радова предвиђеним основама, односно програмом донетим за предходни перјод".

Годишњи план газдовања шумама у приватној својини на подручју Националног парка Копаоник за 2010. годину састоји се од плана гајења шума, плана заштите шума и плана коришћења шума.

4.1. ГОДИШЊИ ПЛАН ГАЈЕЊА ШУМА

Из општих и посебних циљева газдовањ шумама како дугорочних тако и краткорочних проистичу и потребе за узгојне радове који се спроводе на територији Националног парка.

Обим радова на проредама, чишћењу шума, обнови шума и припреми земљишта за природно подмлађивање, неговању култура и пошумљавању одређује обим сеча.

Преглед планираних радова на гајењу шума по Програму газдовања приватним шумама Јавног предузећа "Национални парк Копаоник" (2000-2009 године) дат је у наредној табели:

Редни број	Врста радова	Површина у ха
1.	Пошумљавање чистина	0,12.32
2.	Попуњавање разређених шума	11,74.60
3.	Чишћење шума	5,49.05
4.	Нега нових култура (2 пута)	23,73.84
СВЕГА:		41,09.81

4.1.1. Припрема терена за пошумљавање

Чишћење, крчење и откопавање старих пањева, камена и друго.

4.1.2. Припрема земљишта за пошумљавање

Копање рупа димензија 30цм x 30цм x 30цм

4.1.3. Пошумљавање

Вештачко пошумњавање садница на цца 5 хектара у зависности од пристиглих захтева и уговора са сопственицима парцела.

4.1.4. Старост садница

Вештачко пошумљавање извршиће се садницама смрче старости 2+2 или 3+0 у зависности од стања на тржишту.

4.1.5. Размак садње

У зависности од надморске висине и других чинилаца стручна служба препоручиће размак садње и то 2м.х 2м. или 2м.х 2,5м..

4.2. ГОДИШЊИ ПЛАН ЗАШТИТЕ ШУМА

План заштите шума у приватној својини чини целину са Планом заштите шума на подручју Националног парка.

Заштита шума од пожара и биљних болести регулисана је законским прописима по којима су сопственици шума дужни да се придржавају.

Сопственици шума дужни су да успостављају шумски ред на сечиштима. Извоз сортимената треба вршити по унапред одређеним и обележеним шумским влакама, на начин и у време које најмање штети обнови шума.

На основу Закона о шумама, Закона о заштити природе, Закона о заштити биља од биљних болести и штеточина, смерница Опште основе газдовања шумама и Програма газдовања приватних шума (2000-2009) у приватним шумама спроводиће се:

1. Строга успостава шумског реда после извршених сеча
2. Постављање контролно ловних стабала у циљу праћења бројности поткорњака а у случају повећања бројности треба поставити феромонске клопке са феромонима. За ловна стабла одабираће се превршена, оштећена стабла или физиолошки ослабљена стабла.
3. Санитарне сече
4. Вршиће се редовно праћење степена заражености шума прегледом свих посечених пањева како би се дошло до веродостојних података о степену заражености стабала

5. Након сече четинарских врста дрвећа вршиће се посипање пањева препаратом " Боракс" (натријумтетраборат) као начин спречавања ширења базидиоспора *Fomes annosusa*-а.

4.2.1. ЧУВАЊЕ ШУМА

Чување шума спроводе надзорници Националног парка у сарадњи са власницима шума.

4.3. ГОДИШЊИ ПЛАН КОРИШЋЕЊА ШУМА

Сечом као мером неге шума се стварају услови за подмлађивање, ослобађа најквалитетнији природни подмладак, негује се и чува здравствено стање састојина. Осим тога сечом се негује дебљинска, добна и старосна структура чиме се повећава запремински прираст и обезбеђују све функције шума.

Програмом газдовања приватним шумама за подручје Националног парка Копаоник (2000-2009. године) предвиђен је следећи принос по катастарским општинама:

Општина Катастарска општина	Површина (ха)	Запремина МЗ	10-то годишњи прираст	Принос МЗ
Црна Глава	165,72.48	52.778,01	10.842,20	6.341,63
Јошаничка Бања	35,89.20	13.276,01	3.113,80	1.635,29
Кремиће	0,11.56	18,87	2,90	1,70
Бадањ	4,89.76	901,89	204,60	118,40
Лисина	35,28.04	9.138,20	1.909,70	1.028,30
Шипачина	0,25.03	35,60	9,10	5,00
РАШКА	242,16.07	76.149,37	16.082,30	9.130,32
Крива Река	3,89.00	533,18	110,30	74,00
Ливађе	26,90.24	4.613,18	722,80	427,54
Гочманци	4,53.48	1.616,35	246,70	130,30
Брзеће	51,31.74	10.744,03	1.678,00	948,66
Равниште	20,81.98	4229,06	694,10	404,14
БРУС	107,46.44	21.725,80	3.451,90	1.984,64
УКУПНО	350,19.43	97.875,17	19.534,20	11.114,96

Укупан планирани 10- тогодишњи принос за приватне шуме на подручју Националног парка износи 11.114,96 м3 од чега 2.931,29 четинара и 8.183,67 лишћара.

Планирани етат је у границама десетогодишњег просека у предходном уређајном раздобљу.Процент извршења годишњег планираног етата зависиће од броја пристиглих захтева за дознаку у приватним шумама у 2010. години, стим што укупан етат несме да пређе десетогодишњи просек из предходног уређајног раздобља. Уколико дође до појединачних одступања етат уклопити на ниво катастарске општине.